

LUTY 2012r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

INDYKATORY PODLASKIEJ GOSPODARKI

**Podlaskie Obserwatorium
Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych**

PUBLIKACJA
BEZPŁATNA

Indykatory Podlaskiej Gospodarki opracowują pracownicy Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych w następującym składzie:

1. Marzanna Wasilewska
2. Edyta Dąbrowska
3. Dominika Karpowicz

Opracowanie jest dostępne wyłącznie w formie elektronicznej na stronie internetowej Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/default.aspx?docId=2>

1. RYNEK PRODUCENTA

Wykres 1. Produkcja sprzedana przemysłu w woj. podlaskim w okresie: luty 2011r. – luty 2012r.
(w mln zł, w cenach bieżących).

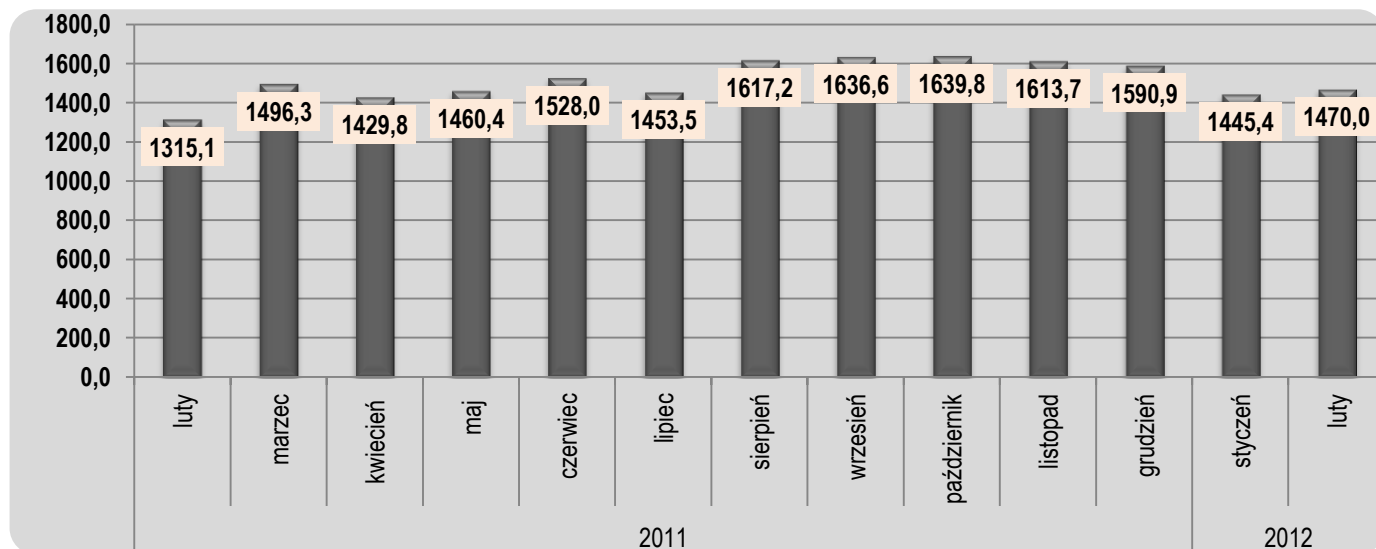

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		IV kw. 2010	I kw. 2011	II kw. 2011	III kw. 2011	IV kw. 2012
Nakłady inwestycyjne w mln zł	woj. podlaskie	941,0	207,5	458,4	739,4	1 082,4
	Polska	89 236,8	15 229,3	37 466,9	62 272,6	99 853,7
Przychody z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	29 420,5	6 880,0	14 861,3	22 287,9	31 297,1
	Polska	2 029 730,8	512 781,6	1 072 567,1	1 652 839,5	2 294 301,9
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	28 513,0	6 690,6	14 373,4	21 564,3	30 389,2
	Polska	1 922 051,9	485 532,3	1 005 928,5	1 560 099,4	2 169 484,4
Wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów w mln zł	woj. podlaskie	863,8	157,5	430,7	738,6	944,6
	Polska	10 2018,2	26 443,3	55 900,6	87190,0	1 16 091,8
Wynik finansowy brutto w mln zł	woj. podlaskie	922,8	190,0	488,4	724,3	908,9
	Polska	107 488,5	27 296,4	66 659,4	92 767,2	124 886,7
Wynik finansowy netto w mln zł	woj. podlaskie	770,5	143,7	399,7	594,5	738,1
	Polska	89 445,5	21 956,8	56 156,0	77 391,7	103 950,3
Wskaźnik rentowności obrotu brutto w %	woj. podlaskie	3,1	2,8	3,3	3,2	2,9
	Polska	5,3	5,3	6,2	5,6	5,4
Wskaźnik rentowności obrotu netto w %	woj. podlaskie	2,6	2,1	2,7	2,7	2,4
	Polska	4,4	4,3	5,2	4,7	4,5

*Dane zmienione przez GUS w stosunku do wcześniej publikowanych.

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		I 2011	XII 2011	I 2012
Podmioty gospodarki narodowej (stan w końcu okresu)	woj. podlaskie	91 948	91 390	91 424
	w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	woj. podlaskie	73 136	72 012
Produkcja sprzedana przemysłu w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	1 217,4	1 445,4	1 470,0
	Polska	77 949,0	91 016,4	90 194,2
Produkcja budowlano-montażowa w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	70,5	96,0	87,7
	Polska	3 387,4	4 536,7	4 284,4
Sprzedaż detaliczna towarów (w cenach bieżących)	woj. podlaskie (w mln zł)	445,6	541,0*	546,2*
	woj. podlaskie (poprzedni m-c=100)	65,4	77,0	100,9
	Polska	71,4	109,9	101,2
	Polska (poprzedni m-c=100)	71,4	109,9	101,2

*Miernik wyliczony na podstawie sprzedaży detalicznej towarów w grudniu 2010r. oraz w lutym 2011r. Urząd Statystyczny w Białymstoku od 15 kwietnia 2012r. nie udostępnia danych bezwzględnych w zakresie sprzedaży detalicznej, stąd wyliczenia własne mają charakter szacunkowy.

Komentarz:

Lutowe indykatory w woj. podlaskim

- W okresie styczeń-grudzień 2011 r. nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione przez przedsiębiorstwa w województwie podlaskim, wyniosły 1082,4mln zł i były o 15,0% wyższe od zanotowanych w analogicznym okresie 2010 r.
- W okresie styczeń-grudzień bieżącego roku przychody z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 31297,1mln zł, tj. o 6,4% wyższym niż rok wcześniej, natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 30389,2mln zł i były o 6,6% wyższe niż w analogicznym okresie 2010 r. Największy wzrost przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów zanotowano w handlu; naprawie pojazdów samochodowych, budownictwie oraz w przetwórstwie przemysłowym.
- Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 908,9mln zł, tj. o 1,5% mniejszą niż w okresie styczeń-grudzień 2010 r. Po odliczeniu obciążeń (głównie podatku dochodowego), wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 738,1mln zł i obniżył się o 4,2% w stosunku do uzyskanego przed rokiem.

- ✦ Wskaźnik rentowności obrotu brutto w % był niższy zarówno w relacji do ub. kwartału jaki i analogicznego kwartału roku ubiegłego - odpowiednio o 0,3 pkt. % oraz o 0,2 pkt. %
- ✦ Podobnie w IV kw. 2011r. wskaźnik rentowności obrotu netto w był niższy zarówno w relacji do ub. kwartału jaki i analogicznego kwartału roku ubiegłego - odpowiednio o 0,3 pkt. % oraz o 0,2 pkt. %
- ✦ W końcu lutego 2012 r. zanotowano 91424 podmioty (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie), czyli o 34 podmioty więcej niż przed miesiącem lecz o 524 mniej niż przed rokiem. 78,8% z nich to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W końcu lutego br. ich liczba spadła o 14 w por. do stycznia br. oraz o 1138 w relacji do lutego ub. roku.
- ✦ Produkcja sprzedana przemysłu w lutym 2012 r. osiągnęła wartość 1470,0 mln zł (w cenach bieżących) i zwiększyła się w odniesieniu do stycznia br. o 1,7%, oraz wzrosła w porównaniu z analogicznym miesiącem roku ubiegłego o 20,7% (w cenach stałych).
- ✦ Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana w analizowanym okresie osiągnęła wartość 87,7mln zł i była o 8,6% niższa od zanotowanej w poprzednim miesiącu oraz o 24,4% wyższa niż rok wcześniej.
- ✦ Poziom sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) jednostek handlowych i niehandlowych w lutym 2012 r. zwiększył się o 0,9% w porównaniu z zanotowanym w poprzednim miesiącu i o 11,7% w relacji do lutego roku ubiegłego.

Lutowe indykatory w Polsce

- ✦ W IV kw. 2011r. nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw były wyższe o 10616,9 mln zł w porównaniu do analogicznego okresu w 2010r. Równocześnie w ciągu IV kwartału 2011r. ich wartość zwiększyła się o 37 581,1 mln zł w relacji do ub. kwartału.
- ✦ Przychody z całokształtu działalności osiągnięte przez podlaskie przedsiębiorstwa w ciągu IV kw. 2011r. wzrosły o 641,5mld zł, a ich wartość w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego była większa o 264,6mld zł.
- ✦ Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności uległy zwiększeniu o 247,4 mld zł w por. z ub. kwartałem, a ich wartość była wyższa od ubiegłorocznej o 609,4 mld zł.
- ✦ Wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów zwiększył się w ciągu IV kwartału o 14,1 mld zł w por. do III kw. 2011r., a w relacji do analogicznego okresu roku ub. wzrósł o 28,9 mld zł.
- ✦ W IV kw. 2011r. przedsiębiorstwa w Polsce wygenerowały dodatni wynik finansowy, który wzrósł o 17,4 mld zł w odniesieniu do poprzedniego okresu. Równocześnie był to wynik o 32,7 mld wyższy niż przed rokiem.
- ✦ W całej Polsce wynik finansowy netto w IV kwartale 2011r. był dodatni, a jego wartość zwiększyła się o 14,5 mld zł w por. do ub. miesiąca. Porównując analogiczne dane za IV kw. 2010r. wynik finansowy netto jest wyższy o 26,6 mld zł.
- ✦ Wskaźnik rentowności obrotu brutto w IV kw. 2011 wyniósł 5,4% i był niższy niż w poprzednim kwartale o 0,2 pkt. %, natomiast wyższy od zanotowanego w analogicznym okresie roku ubiegłego o 0,1 pkt. %.
- ✦ W IV kw. 2011r. wskaźnik rentowności obrotu netto oszacowano na poziomie 4,5%, co oznacza jego spadek o 0,2 pkt. % w stosunku do poprzedniego okresu oraz nieznaczny wzrost – o 0,1 pkt. % w relacji do ub. roku.
- ✦ W lutym 2012r. nastąpił spadek produkcji sprzedanej przemysłu o 0,9% w stosunku do poprzedniego miesiąca, ale wzrost o 15,7 % w odniesieniu do lutego 2011 r.
- ✦ Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej w lutym 2012r. była mniejsza o 252,0 mln zł (w cenach bieżących) od wyniku osiągniętego w poprzednim miesiącu oraz o 897 mln zł większa od sprzedaży zrealizowanej w lutym kw. 2011r.
- ✦ Wskaźnik dynamiki sprzedaży detalicznej towarów w lutym 2012r. były wyższy o 1,2 pkt. % w stosunku do poprzedniego miesiąca, a równocześnie niższy niż przed rokiem o 8,9 pkt. %.

Definicje:

Nakłady inwestycyjne - nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. W skład nakładów na środki trwałe wchodzi nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m. in. roboty budowlano - montażowe, dokumentacje projektowo – kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne nakłady, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Dane dotyczą finansów przedsiębiorstw prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Przychody z całokształtu działalności – przychody, na które składają się:

- przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów i usług), jak również opakowań, wyposażenia i usług obcych fakturowanych łącznie z produktami,
 - przychody ze sprzedaży towarów i materiałów. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem upustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług,
 - pozostałe przychody operacyjne, czyli przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
 - przychody finansowe, czyli kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielonych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich ważności, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.
- Przychody z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności – koszty, obejmujące:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów,
 - pozostałe koszty operacyjne, tj. związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
 - koszty finansowe, np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od emitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, stratę ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżkę ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.
- Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów – różnica między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów). *Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) – wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych. *Wynik finansowy brutto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik finansowy netto (zysk lub strata) - otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia. *Wynik finansowy netto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wskaźnik rentowności obrotu brutto – relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wskaźnik rentowności obrotu netto – relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Podmiot gospodarki narodowej - podmiot stosunków cywilno-prawnych prawa polskiego wyposażony w autonomię prawną, ekonomiczną i finansową, realizujący określoną przez siebie działalność, będący osobą prawną, jednostką organizacyjną niemającą osobowości prawnej albo osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą. Podmioty gospodarki narodowej są wpisywane do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON prowadzonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wśród podmiotów gospodarki narodowej nie uwzględniono osób prowadzących gospodarstwa indywidualnie w rolnictwie.

Dane prezentowane są w ujęciu miesięcznym dla woj. podlaskiego i w ujęciu kwartalnym dla kraju.

Produkcja sprzedana przemysłu - podstawowy miernik działalności gospodarczej (tj. działalności przemysłowej, budowlano-montażowej, transportowej i innej) przedsiębiorstw i firm przemysłowych, czyli jednostek gospodarczych zaliczonych według PKD 2007 do sekcji B, C, D, E. Wartość produkcji sprzedanej obejmuje:

- wartość sprzedanych (niezależnie od tego, czy zostały zapłacone) na zewnątrz przedsiębiorstwa produktów: własnej produkcji wyrobów gotowych, wykonanych usług, prac naukowo-badawczych, prac projektowych, geodezyjno-kartograficznych, robót, w tym także budowlano-montażowych wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców), itp. wynikającą z przemnożenia ilości sprzedanych wyrobów i usług przez jednostkową cenę sprzedaży skorygowaną o należne dopłaty, udzielone rabaty, bonifikaty, opusty lub umowne kwoty należne z tytułu sprzedaży wyrobów i usług, bez podatków od towarów i usług (VAT);
- wartość produktów wytworzonych niezaliczanych do sprzedaży, traktowanych na równi ze sprzedażą: wartość własnych wyrobów przekazanych do własnych punktów sprzedaży detalicznej, wartość wykonanych świadczeń na rzecz funduszu świadczeń socjalnych, wykonanych i przekazanych wyrobów i usług własnej produkcji na powiększenie wartości własnych środków trwałych, nieodpłatnie przekazanych produktów (tj. wyrobów i usług) na potrzeby reprezentacji i reklamy, przekazanych wyrobów i usług na potrzeby osobiste podatników i pracowników oraz darowizny wyrobów i świadczonych usług bez pobrania zapłaty;
- zryczałtowaną odpłatność agenta za powierzone mu prowadzenie działalności gospodarczej, użytkowanie środków trwałych itp., na podstawie umowy (zlecenia) zawartej z agentem; w przypadku umowy agencyjnej - pełne przychody agenta.

W tabeli prezentowane są dane dotyczące przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Wskaźnik – produkcja sprzedana przemysłu wyrażony jest w cenach bieżących, które w statystyce rozumiane są jako ceny faktycznie stosowane w dokonywanych transakcjach kupna-sprzedaży towarów i usług w danym okresie. Za ceny bieżące przyjmuje się zazwyczaj ceny z danego roku lub miesiąca. Dla odmiany ceny stałe (ceny porównywalne lub niezmiennicze) służą do ustalania zmian fizycznych rozmiarów zagregowanych wielkości ekonomicznych (produkcji, sprzedaży, spożycia) w ujęciu wartościowym. Ceny stałe są cenami z danego okresu, zwanego bazowym i ich zastosowanie umożliwia porównanie zmian cen w czasie (tzw. dynamika). Obliczenia nie są wówczas obciążone czynnikiem inflacji.

Produkcja budowlano – montażowa – dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceniodawców.

Sprzedaż detaliczna towarów (łącznie z podatkiem VAT) - sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych) w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców. W wartości sprzedaży detalicznej, uwzględnia się wartość wytworzonych potraw i usług, sprzedanych wyłącznie we własnych placówkach gastronomicznych oraz wartość wytworzonych wyrobów sprzedanych we własnych punktach sprzedaży detalicznej. Sprzedaż detaliczna uwzględnia również dane z jednostek prowadzonych przez agentów, nie uwzględnia natomiast wartości sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową. Sprzedaż detaliczna realizowana jest w cenach płaconych przez konsumentów (ceny realizacji), łącznie z podatkiem od towarów i usług VAT.

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej towarów obejmują przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, w relacji: badany miesiąc do miesiąca poprzedniego.

Źródło:

1. Biuletyn Statystyczny, nr 2 (652), GUS, Warszawa 2012.
2. Budownictwo – wyniki działalności w 2007 r., GUS, Warszawa 2008.
3. Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego, nr 2/2012, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2012.
4. Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2008.
5. www.stat.gov.pl.

2. RYNEK KONSUMENTA

Wykres 2. Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: luty 2011r. – luty 2012r. (w zł)

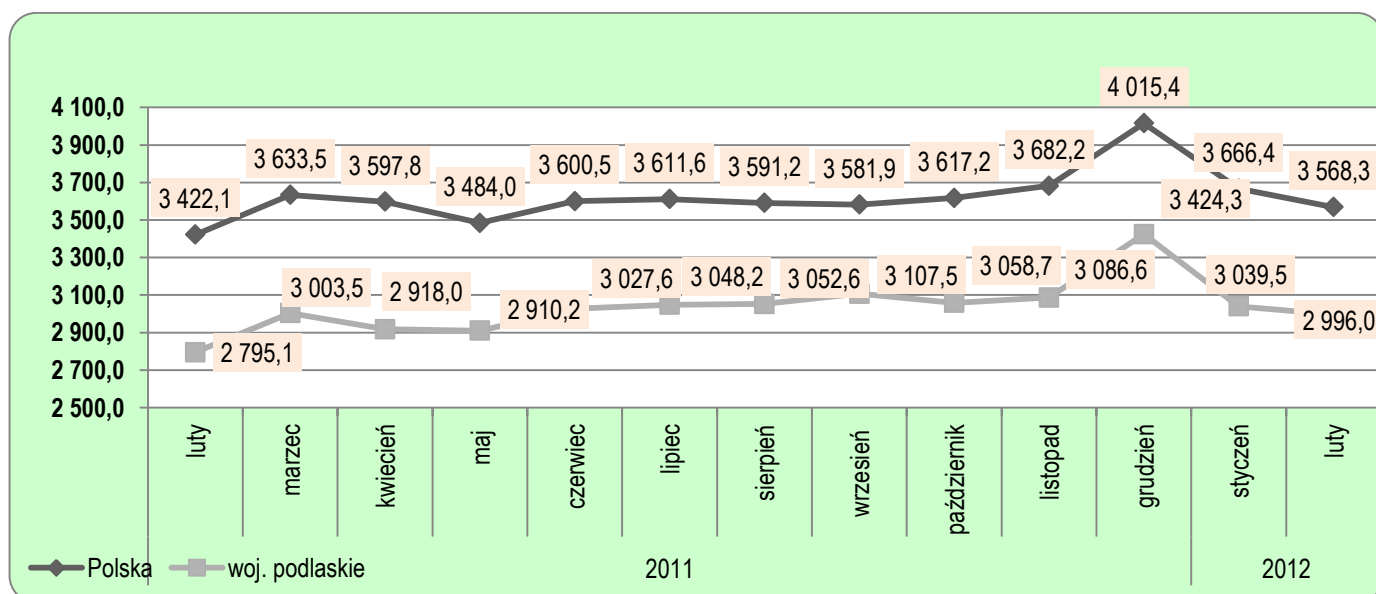

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		IV kw. 2010	I kw. 2011	II kw. 2011	III kw. 2011r.	IV kw. 2011r.
Ludność w tys. (stan w końcu kwartału)	woj. podlaskie	1 188,3	1 187,5	.	.	.
	Polska	38 200**	38 193 ^{a*}	38 197*	38 213*	.
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku = 100)	woj. podlaskie	102,5	103,8	104,9	104,3	104,9
	Polska	102,9	103,8	104,6	104,1	104,6

* od I kw. 2011r. - dane tymczasowe.

^a dane zmienione w stosunku do wcześniej publikowanych

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		II 2011	I 2011	II 2012
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku=100)	Polska	103,5	104,1	104,3
Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	woj. podlaskie	2 753,9	3 039,5	2 996,02
	Polska	3 288,3	3 666,41	3 568,32

Komentarz:

Styczniowe indykatory w woj. podlaskim

- W woj. podlaskim w końcu IV kw. 2011r. nie oszacowano liczby ludności, która w przypadku Polski w końcu III kwartału wyniosła 38 mln 213 tys.
- Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w IV kw. 2011r. wyniósł 4,9% i wzrósł o 0,6 punktu % w porównaniu z końcem ubiegłego kwartału.
- W lutym 2012r. zanotowano w województwie podlaskim spadek przeciętnego wynagrodzenia brutto w stosunku do stycznia b.r. o 43,48 zł, natomiast w relacji do lutego ub.r. przeciętne wynagrodzenie brutto wzrosło o 242,12 zł. Poziom przeciętnego wynagrodzenia w województwie był w lutym br. niższy niż przeciętnie w kraju o 572,30 zł.

Styczniowe indykatory w Polsce

- Nie oszacowano liczby ludności w Polsce w końcu IV kw. 2011r. Dane dotyczące III kwartału zostały omówione w Indykatorach Podlaskiej Gospodarki za październik 2012r.
- W lutym 2012r. inflacja w kraju osiągnęła poziom 4,3%, co oznacza jej wzrost o 0,2 pkt. procentowego w stosunku do stycznia 2011r. natomiast w relacji do lutego 2011r. wzrosła o 0,7 pkt. %.
- Pracownicy zatrudnieni w sektorze przedsiębiorstw w skali kraju, uzyskali w lutym br. przeciętne wynagrodzenie brutto o 98,09 zł niższe niż w styczniu 2012r., jednakże o 280,02 zł wyższe niż przed rokiem.

Definicje:

Ludność faktycznie zamieszkała - ogół osób (ogółem lub według określonych cech) zameldowanych na pobyt stały w danej jednostce administracyjnej i faktycznie tam zamieszkałych oraz osób przebywających czasowo i zameldowanych w tej jednostce administracyjnej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. ponad 2 miesiące).

Ludność faktycznie zamieszkała prezentowana jest kwartalnie.

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych – statystyczny wskaźnik ilościowego opisu dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie badanym w porównaniu z okresem podstawowym (potocznie nazywany inflacją). Obliczany jest w oparciu o wyniki: badania cen towarów i usług konsumpcyjnych na rynku detalicznym oraz badania budżetów gospodarstw domowych, dostarczającego danych o przeciętnych wydatkach na towary i usługi konsumpcyjne, które są wykorzystywane do opracowania sytemu wag.

Przeciętne wynagrodzenie brutto - stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie (bez osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą).

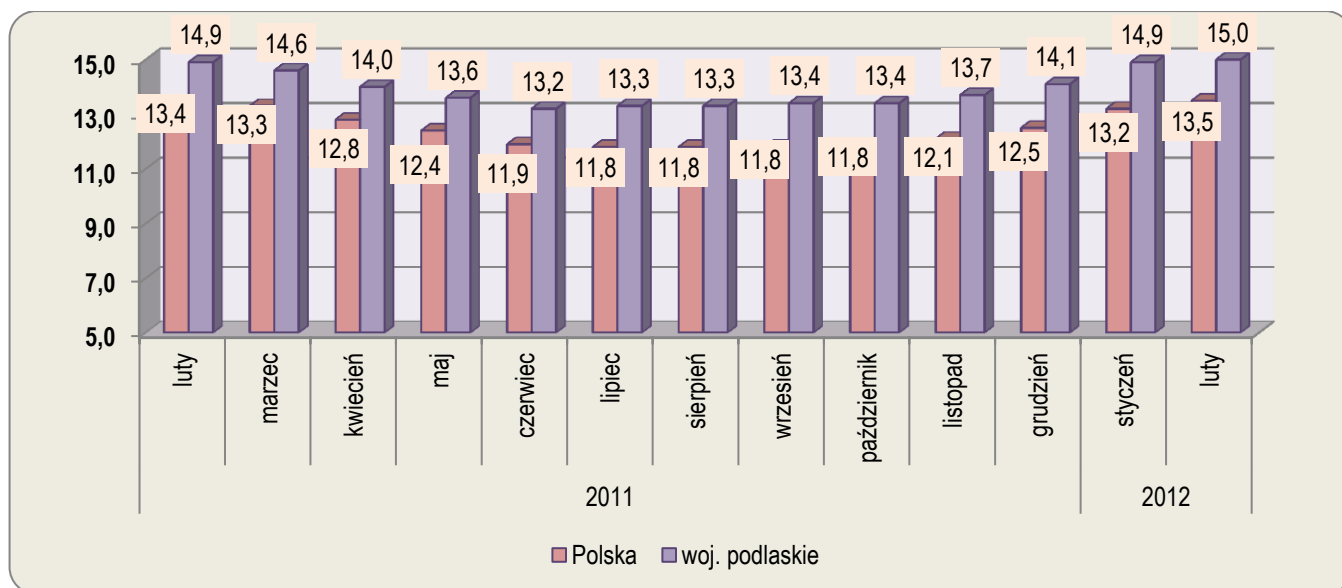
Dane w tabeli dotyczą przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw.

Źródło:

- 1) *Biuletyn Statystyczny, nr 2 (652), GUS, Warszawa 2012.*
- 2) *Biuletyny Statystyczne Województwa Podlaskiego za: II-IV kwartał 2010 r. oraz I-IV kwartał 2012r., Białystok 2010, 2012.*
- 3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego, nr 2/2012, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2012.*
- 4) *Kwartalne wskaźniki makroekonomiczne; www.stat.gov.pl*
- 5) *www.stat.gov.pl*

3) RYNEK PRACY

Wykres 3. Stopa bezrobocia w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: luty 2011r. – luty 2012r. (w %).

Wykres 4. Średnia liczba bezrobotnych na jedną ofertę pracy w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: luty 2011r. – luty 2012r.

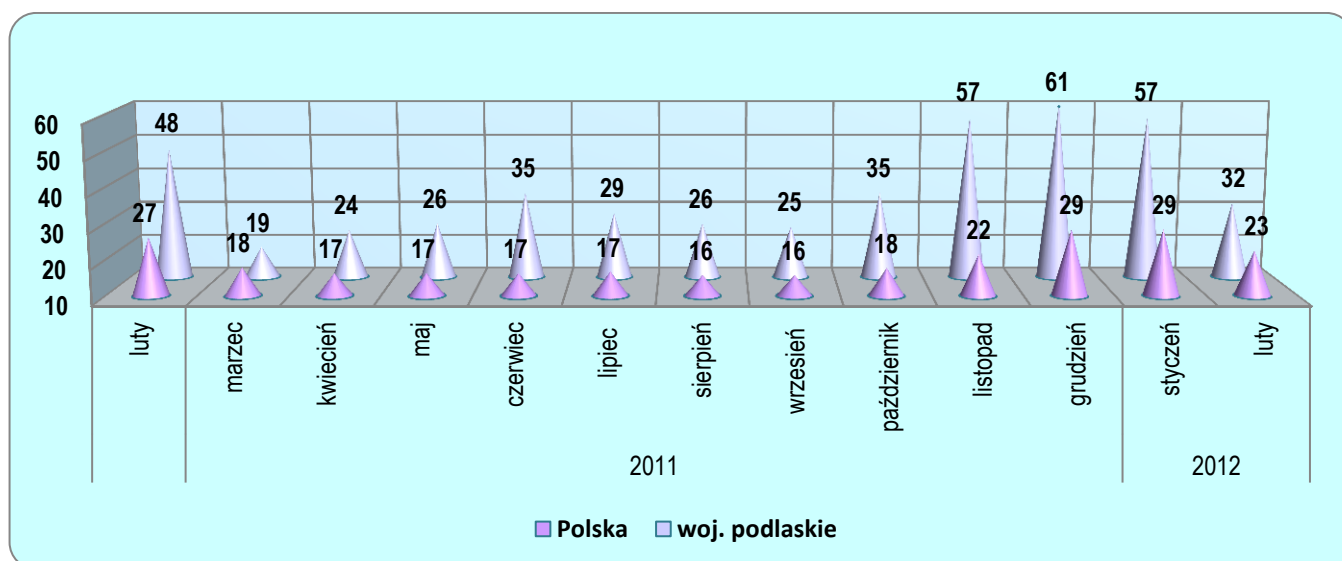

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		IV kw. 2010	I kw. 2011	II kw. 2011	III kw. 2011	IV kw. 2011
Liczba osób aktywnych zawodowo w tys. osób	woj. podlaskie	544	523	547	557	541
	Polska	17 724	17 646	17 853	17 963	17 951
Wskaźnik aktywności zawodowej w %	woj. podlaskie	54,6	54,3	55,8	56,5	56,1
	Polska	55,8	55,6	56,0	56,4	56,3
Wskaźnik zatrudnienia w %	woj. podlaskie	49,6	48,8	51,0	51,8	50,4
	Polska	50,6	50,0	50,7	51,1	50,8

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		II 2011	I 2012	II 2012
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	woj. podlaskie	97 284	98 546	98 827
	Polska*	5 513	5 551	5 543
sektor publiczny	woj. podlaskie	9 465	9 237	9 352
	woj. podlaskie	87 819	89 309	89 475
sektor prywatny	woj. podlaskie	14,3	14,9	15,0
	Polska	13,2	13,2	13,5
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	woj. podlaskie	5 731	8 662	5 699
	Polska	212 599	287 799	210 952
Bezrobotni „nowozarejestrowani”	woj. podlaskie	4 718	4 315	5 175
	Polska	167 352	148 957	164 314
Bezrobotni „wyrejestrowani”	woj. podlaskie	70 488	70 267	70 791
	Polska	2 150 233	2 121 518	2 168 156
Bezrobotni zarejestrowani ogółem (stan w końcu miesiąca)	woj. podlaskie	8 943	9 491	9 497
	Polska	361 142	367 657	374 877
z prawem do zasiłku	woj. podlaskie	33 171	33 151	32 831
	Polska	1 097 853	1 112 386	1 120 962
kobiety	woj. podlaskie	23 690	23 842	23 937
	Polska	941 777	934 660	951 858
zamieszkali na wsi	woj. podlaskie	5 433	4 902	4 918
	Polska	143 074	134 696	137 679
osoby w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	woj. podlaskie	1 858	1 676	1 610
	Polska	40 081	37 080	37 134
w tym osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	woj. podlaskie	1 451	1 604	1 620
	Polska	62 545	62 659	63 933
Z ogółem osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	woj. podlaskie	296	326	327
	Polska	3 218	3 333	3 408
cudzoziemcy	woj. podlaskie	17 165	15 797	15 744
	Polska	477 552	445 403	452 777
osoby do 25 roku życia	woj. podlaskie	5 576	6 438	6 457
	Polska	183 111	213 857	217 209
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	woj. podlaskie	35 656	37 938	38 231
	Polska	994 627	1 040 863	1 059 650
długotrwale bezrobotni	woj. podlaskie	15 286	15 871	15 994
	Polska	454 566	468 235	477 867
osoby powyżej 50 roku życia	woj. podlaskie	19 872	20 830	21 016
	Polska			
osoby bez kwalifikacji zawodowych	woj. podlaskie			
	Polska			

INDYKATORY PODLASKIEJ GOSPODARKI. LUTY 2012 r.

	Polska	565 850	628 942	643 985
	woj. podlaskie	22 641	21 615	21 712
osoby bez doświadczenia zawodowego	Polska	577 844	543 871	551 654
	woj. podlaskie	36 783	36 351	36 884
osoby bez wykształcenia średniego	Polska	1 218 736	1 184 728	1 217 293
	woj. podlaskie	4 589	4 740	4 756
osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko poniżej 18 roku życia	Polska	170 981	181 496	185 453
	woj. podlaskie	1 408	1 461	1 483
osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	Polska	36 876	37 745	39 556
	woj. podlaskie	3 595	3 742	3 690
osoby niepełnosprawne	Polska	106 204	110 684	111 927
	woj. podlaskie	1 405	931	1 758
Oferty pracy** (zgłoszone w miesiącu sprawozdawczym)	Polska	50 680	49 033	60 799
	woj. podlaskie	777	350	1 299
w tym oferty pracy subsydiowanej	Polska	16 424	14 021	30 647
	woj. podlaskie	48	57	32
Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedną ofertę	Polska	27	29	23

* dane prezentowane w tysiącach.

** w statystyce rynku pracy oferty pracy od 2010 r. rozumiane są jako wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w danym miesiącu.

Komentarz:
Lutowe indykatory w woj. podlaskim

- Dane dotyczące IV kwartału zostały przeanalizowane w Indykatorach Podlaskiej Gospodarki za styczeń 2012r. Dane dotyczące I kwartału 2012r. nie zostały jeszcze opublikowane przez GUS
- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w lutym 2012 r. ukształtowało się na poziomie 98827 osób, co oznacza wzrost w relacji do ubiegłego miesiąca o 0,3% oraz wzrost w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o 1,6%. Przeciętne zatrudnienie w sektorze publicznym było w lutym 2012 r. o 1,2 % wyższe niż przed miesiącem, jednakże o 1,2% niższe niż w analogicznym okresie 2011 r. W sektorze prywatnym przeciętne zatrudnienie ukształtowało się w lutym br. na poziomie o 0,2% wyższym niż w styczniu b. r. oraz o 1,6 wyższym w stosunku do analogicznego okresu 2011 r.
- Stopa bezrobocia w lutym 2012 r. osiągnęła poziom 15,% i wzrosła w porównaniu do sytuacji sprzed miesiąca o 0,1 pkt. procentowego i o 0,7 punktu proc. w stosunku do lutego 2011 r.
- Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w końcu lutego br. była wyższa o 0,7% w porównaniu do stycznia b. r. i wyższa o 0,4% w stosunku do lutego 2011 r.
- W lutym br. zarejestrowano o 34,2% nowych bezrobotnych mniej niż w styczniu b.r. i o 0,6% bezrobotnych mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Jednocześnie z rejestrów osób bezrobotnych wyłączono o 860 osób więcej niż przed miesiącem (19,9%) i o 457 (9,7%) więcej niż przed rokiem.
- W lutym 2012r. w relacji do ub. miesiąca zanotowano wzrost liczby bezrobotnych w większości grup bezrobotnych. Największe wzrosty wystąpiły w następujących grupach: osób bez wykształcenia średniego – wzrost o 533 oraz osób długotrwale bezrobotnych – o 293. Spadła natomiast liczba bezrobotnych kobiet o 320 oraz osób które ukończyły szkołę wyższą do 27r.ż. o 66 osób. W odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego zanotowano spadek liczby bezrobotnych w następujących grupach osób bezrobotnych: do 25 roku życia – spadek o1421 osób, bez doświadczenia zawodowego – spadek o 929 osób oraz osób w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki – spadek o 515 osób. Natomiast największe wzrosty dotyczyły: długotrwale bezrobotnych – wzrost o 2575 osób i osób bez kwalifikacji zawodowych – wzrost o 1144 osoby.
- W lutym 2012 r. do powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego zgłoszono 1758 ofert pracy (wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej), tj. o 88,8% więcej niż w poprzednim miesiącu, oraz o 25,1% więcej ofert pracy niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Wśród ofert pracy zgłoszonych do PUP w lutym 2012r., 1299 dotyczyło pracy subsydiowanej i stanowiły one 73,9% wszystkich ofert, jakimi dysponowały urzędy.
- W styczniu br. więcej bezrobotnych mogło odpowiedzieć na oferty zgłoszone do PUP, ponieważ średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedną ofertę wyniosła 32. Oznacza to spadek o 25 osób na ofertę w porównaniu do ubiegłego miesiąca oraz o16 osób w relacji do lutego 2011r

Lutowe indykatory w Polsce

- ✦ Dane dotyczące IV kwartału zostały przeanalizowane w Indykatorach Podlaskiej Gospodarki za styczeń 2012r. Dane dotyczące I kwartału 2012r. nie zostały jeszcze opublikowane przez GUS
- ✦ W Polsce przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w lutym br. wzrosło, o 8 tys. w por. do stycznia b.r., oraz o 30 tys. osób w relacji do lutego 2011 r.
- ✦ Stopa bezrobocia w kraju wzrosła o 0,3 pkt. procentowego zarówno w stosunku do stycznia b.r. jak i w relacji do analogicznego okresu roku ubiegłego.
- ✦ W lutym br. zanotowano zwiększenie liczby bezrobotnych o ok. 2,2% w porównaniu do ub. miesiąca oraz o 0,8% w porównaniu do lutego 2011r.
- ✦ Liczba bezrobotnych „nowozarejestrowanych” spadła w lutym o 76,8 tys. w odniesieniu do stycznia b.r. i o 1,6 tys. w relacji do lutego 2011r.
- ✦ Liczba bezrobotnych „wyrejestrowanych” ze statystyk urzędów wzrosła w lutym o - 10,3% w porównaniu do stycznia 2012r. natomiast spadła o 1,8% w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego.
- ✦ We wszystkich grupach osób bezrobotnych zanotowano wzrost liczby bezrobotnych w stosunku do stycznia b.r. Największe wzrosty dotyczyły osób długotrwale bezrobotnych – wzrost o 18787 osób i osób bez wykształcenia średniego – wzrost o 32565 osób. W relacji do roku ubiegłego największe spadki dotyczyły: liczby bezrobotnych w grupie do 25 roku życia - spadek o 24775 osób oraz w grupie osób bez doświadczenia zawodowego - spadek 26190 osób.
- ✦ Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedno wolne miejsce pracy była w lutym 2012r. niższa o 6 osób w stosunku do stycznia 2012r. oraz o 4 osoby niższa niż w analogicznym okresie 2011r.

Definicje:

Aktywni zawodowo – osoby w wieku 15 lat i więcej należące do pracujących (zgodnie z pojęciem – „Pracujący wg BAEL i NSP 2002”) lub bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni wg BAEL i NSP 2002”).

Wskaźnik aktywności zawodowej - współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo (wg BAEL i NSP 2002) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

Wskaźnik zatrudnienia - procentowy udział ludności pracującej („Pracujący według BAEL i NSP 2002”) w ogólnej liczbie ludności.

Przeciętne zatrudnienie - średnia wielkość zatrudnienia obliczona dla badanego okresu (np. miesiąca, kwartału, roku) na podstawie ewidencyjnego stanu zatrudnienia. Przeciętne zatrudnienie w badanym okresie uwzględnia pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty.

W tabeli zaprezentowano dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w jednostkach o liczbie pracujących więcej niż 9 osób, w podziale na sektor publiczny oraz sektor prywatny.

Sektor publiczny - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujących własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

Sektor prywatny - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

Stopa bezrobocia (wskaźnik bezrobocia) - procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (tzn. pracującej i bezrobotnej). W przypadku BAEL i NSP 2002 definicja odnosi się do osób bezrobotnych (zgodnie z pojęciem - „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002”) i aktywnych zawodowo (będących sumą pracujących - zgodnie z pojęciem – „Pracujący według BAEL i NSP 2002” bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002”). W przypadku bezrobocia rejestrowanego definicja odnosi się do osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni zarejestrowani”) i aktywnych zawodowo będących sumą zarejestrowanych osób bezrobotnych i pracujących w jednostkach sektora publicznego i prywatnego. Liczba pracujących nie uwzględnia osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

W tabeli zaprezentowano stopę bezrobocia rejestrowanego.

Bezrobotni „nowozarejestrowani” (napływ bezrobotnych) – są to osoby zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy w ciągu miesiąca, kwartału lub roku. Wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyróżnić można następujące kategorie: rejestrujących się w urzędzie pracy jako bezrobotni po raz pierwszy i powracających do rejestracji po raz kolejny (w tym po pracach interwencyjnych, robotach publicznych lub po szkoleniu), osoby dotychczas nie pracujące i poprzednio pracujące, osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, a także zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (zwolnienia grupowe).

Bezrobotni „wyrejestrowani” (odpływ bezrobotnych) – są to osoby, które w ciągu miesiąca, roku zostały wykreślone z ewidencji urzędów pracy z różnych przyczyn, m.in. w związku z: pracami sezonowymi, rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawcy, niepotwierdzeniem gotowości do pracy, dobrowolną rezygnacją ze statusu bezrobotnego, podjęciem nauki, ukończeniem przez kobiety 60 lat, a mężczyzn – 65 lat, nabyciem prawa emerytalnego lub rentowego, nabyciem uprawnienia do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego.

Bezrobotni zarejestrowani – to osoby niezatrudnione i nie wykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej (bądź, jeśli są to osoby niepełnosprawne - zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole z wyjątkiem uczących się w szkole dla dorosłych lub przystępujących do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej gdzie studiują w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:

a) ukończyły 18 lat,

b) nie ukończyły 60 lat - kobiety lub 65 lat - mężczyźni,

c) nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobierają zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,

- d) nie są właścicielami lub posiadaczami samoistnymi lub zależnymi nieruchomości rolnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.), o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie podlegający ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- e) nie uzyskujące przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w takim gospodarstwie,
- f) nie podjęły pozarolniczej działalności od dnia wskazanego w zgłoszeniu do ewidencji do dnia wyrejestrowania tej działalności albo niepodlegające na podstawie odrębnych przepisów obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
- g) nie są tymczasowo aresztowani lub nie odbywają kary pozbawienia wolności,
- h) nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- i) nie pobierają na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,
- j) nie pobierają, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,
- k) nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego, o którym mowa w „Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy” w art. 70, ust. 6.

Bezrobotny do 25 roku życia – to osoba bezrobotna, która w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyła 25 roku życia.

Bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia – to osoby zarejestrowane jako bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, które nie ukończyły 27 roku życia.

Bezrobotny długotrwale - oznacza osobę bezrobotną, pozostającą w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat.

Bezrobotny powyżej 50 roku życia - to osoba bezrobotna, który w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy ukończyła co najmniej 50 lat życia.

Bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych - to osoby bezrobotne o wykształceniu gimnazjalnym lub niższym oraz nieposiadające kwalifikacji do wykonywania zawodu.

Osoba samotnie wychowująca dziecko – to osoba samotnie wychowującą co najmniej jedno dziecko w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Bezrobotni niepełnosprawni – są to osoby niepełnosprawne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne, spełniające warunki określone w art. 2, ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.) oraz art. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.).

Źródło:

- 1) *Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim*, Urząd Statystyczny w Białymstoku.
- 2) *Biuletyn Statystyczny*, nr 2(652), GUS, Warszawa 2012 r.
- 3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego*, nr 2/2012, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2012.
- 4) *Sprawozdanie MPIPS - 01, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku*.
- 5) *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 Nr 69, poz. 415 z późn. zmianami)*.
- 6) *Zasady Metodyczne Statystyki Rynku Pracy i Wynagrodzeń*, GUS, Warszawa 2008 r.
- 7) www.psz.praca.gov.pl
- 8) www.stat.gov.pl
- 9) *Podlaski rynek pracy. Luty 2012r., Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, Białystok 2012r.*

Zapraszamy do zapoznania się z rozszerzoną wersją *Indyktorów Podlaskiej Gospodarki w formacie Excel*, która zamieszczana jest na stronie internetowej *Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych*: <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/index.php/strony/9807>